

Współpraca polsko-węgierska

Tradycje i aktualne działania

10 grudnia **1960** roku w 110. rocznicę śmierci generała Józefa Bema w Tarnowie przebywała delegacja węgierska z ambasadorem Szilágyi Dezső na czele.

11 grudnia w szkole urządzono uroczysty poranek. István Csapláros, radca Ambasady Węgierskiej Republiki Ludowej, historyk literatury, pisarz i tłumacz wygłosił prelekcję „Pamięć generała Józefa Bema wśród ludu węgierskiego”.

Karta z kroniki szkolnej

Pierwsza wizyta gości z Węgier, 11 grudnia 1960r.

17 marca **1962** roku ponowna wizyta Węgrów. Są wśród nich: István Csapláros, oraz Edit Farkas, kierowniczka Szkoły Podstawowej nr 2 w Balatonfüred. Podczas uroczystej akademii kółko dramatyczne przedstawiło program „Przyjaźń polsko-węgierska”. Obdarowano gości kwiatami i albumami, w których zaprezentowano szkołę i Tarnów – miasto Bema. Węgrzy zrewanżowali się albumami o Balatonfüred, ale przede wszystkim zaprosili uczniów wraz z wychowawcami do odwiedzenia Węgier. Zaproponowali zorganizowanie wymiany grup młodzieży, aby zacieśnić kontakty między szkołami.

23 października **1965** roku Szkole Podstawowej nr 2 w Balatonfüred nadano imię generała Józefa Bema. W ceremonii uczestniczyli przedstawiciele SP nr 15.

Termin uroczystości wybrano nie przypadkowo. Odwracając kolejność dwóch ostatnich cyfr otrzymywano: 23.X.1956 - datę wybuchu powstania w Budapeszcie. Na ścianie budynku umieszczono tablicę z datą 23.X.65. Na dziedzińcu szkoły zasadzono drzewko przywiezione z Polski jako symbol przyjaźni polsko-węgierskiej.

Tradycją stały się urządzone co roku spotkania, podczas których obchodzono nie tylko rocznicę nadania szkole imienia, ale też wydarzeń z 1956 roku.

5 czerwca 1966 roku, kiedy Tarnowskiego Towarzystwa Przyjaciół Węgier TTPW zorganizowało obchody 172. rocznicy urodzin gen. Józefa Bema, przyjechały delegacje z Węgier, z Kiskőrös, Balatonfüred i Kecskemét. Obecny był Józef Bölcskei, przedstawiciel ambasady Węgierskiej Republiki Ludowej. Goście złożyli oczywiście wizytę w „Piętnastce”.

*Występ koła dramatycznego
Pierwsza Szkoła Podstawowa*

Kierowniczka SP nr 2 w Balatonfüred Edit Farkas przyjechała razem z chórem dziecięcym imieniem Pálóczi Horváth Adama. Uczniowie naszej szkoły zaprezentowali program złożony z wierszy o Bemie oraz tańców: mazura i poloneza.

Na ręce kierownika szkoły, Wiktora Pulnika przekazany został sztandar ufundowany przez młodzież z Kiskőrös z napisem „Za świat pracy, za wolność – naprzód!”.

Szkoły, z którymi SP nr 15 nawiązała kontakty w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych.

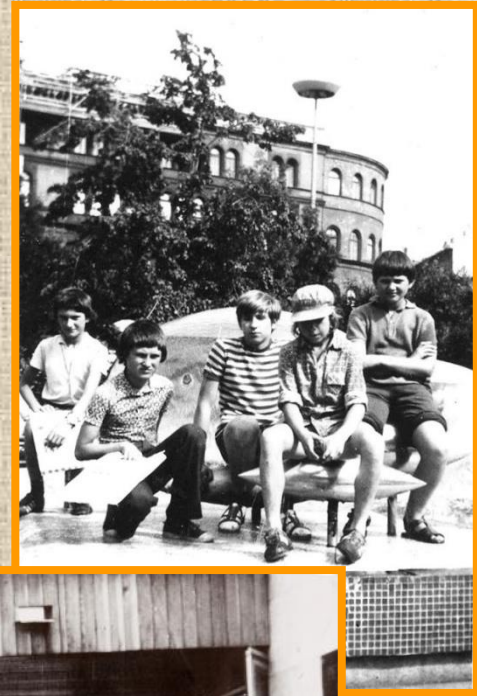
Szkoła Podstawowa nr 14 w Budapeszcie - dyrektor Jásza Nándor

Szkoła Podstawowa nr 2 w Balatonfüred - dyrektorzy: Edit Farkas, Ernő Horváht

Szkoła Podstawowa w Kiskőrös - dyrektorzy: dr Mátyás Csefkó i László Bella

W marcu **1974** roku uczniowie klasy V b, której wychowawczynią była Maria Pulnik nawiązali korespondencję ze szkołą Bema w Kiskőrös latem wyjechali na obóz wypoczynkowy na Węgry.

W Kiskőrös zwiedzili miejsca związane z Sándorem Petőfim, wielkim poetą węgierskim, adiutantem i przyjacielem Bema. Spotkali się z uczniami Szkoły Podstawowej im. Generała Józefa Bema

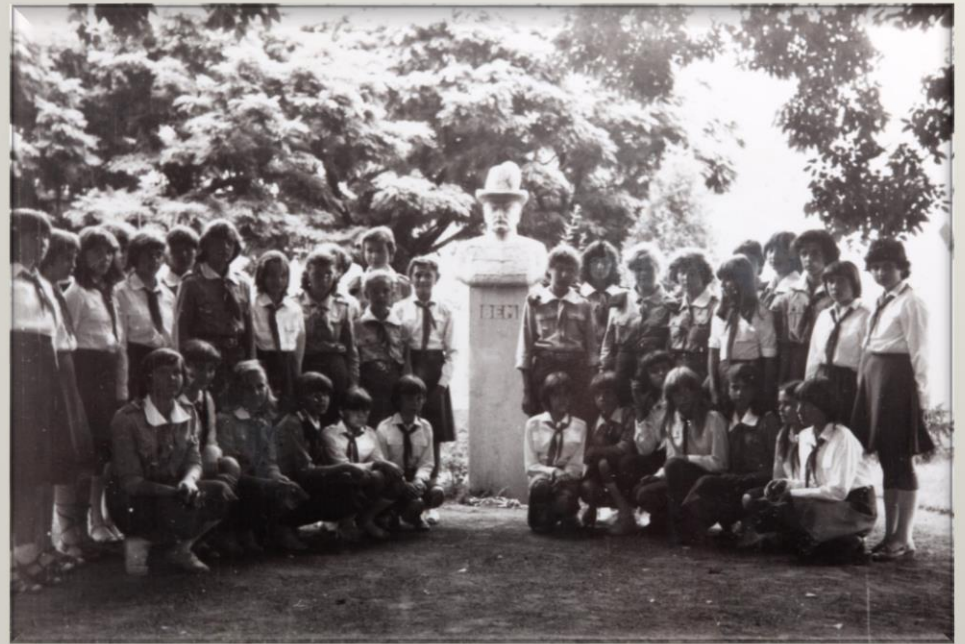
**Spotkanie z uczniami szkoły noszącej imię Bema w Kskőrös.
Wakacje 1974**

Wakacje nad Balatonem 1974r.

W lipcu **1977** roku do Tarnowa przyjechała szesnastoosobowa grupa dzieci z Kiskőrös. Pokazano im nasze miasto, a zwłaszcza miejsca związane z Bemem. Urządzono wycieczki po okolicy oraz do Krakowa i Kopalni Soli w Wieliczce. Wprawdzie Jezioro Rożnowskie to nie Balaton, ale kąpiel w upalne dni była w nim równie przyjemna. Rewizyta była okazją do spotkań i prezentacji artystycznych, w których uczestniczyli także absolwenci klasy, która trzy lata wcześniej gościła na Węgrzech.

W sierpniu **1978** roku kolejna grupa dzieci wyjechała na Węgry. Najpierw pociągiem do Budapesztu, a potem autokarem nad Balaton do miejscowości Sabadi Szősto, gdzie przez sześć dni wypoczywała pod namiotami razem z węgierskimi rówieśnikami. Później wizyta w Kiskőrös. To właśnie miejscowa szkoła nosząca imię generała Józefa Bema zaprosiła tarnowian na wakacje i zorganizowała ich pobyt. Nad wszystkim czuwał „Moti” czyli dyrektor szkoły dr Mátyás Csefkó. Uczniowie „Piętnastki” mieszkali w domach węgierskich kolegów i koleżanek. Razem z nimi zwiedzali miasto i uczestniczyli w wycieczkach do Budapesztu i Kecskemét.

Pod koniec czerwca **1980** roku na wakacyjny wypoczynek przyjechali do Tarnowa nie tylko młodzi Węgrzy, ale także Bułgarzy. W roku olimpijskim SP nr 15 zorganizowała dla gości z Kiskőrös i Szvistowa trzydniową „Olimpiadę Przyjaźni”. Rywalizowano w następujących konkurencjach: piłka ręczna, nożna i koszykówka, kometka, dwa ognie, biegi na 200 i 400 metrów. W klasyfikacji generalnej zwyciężyła Polska przed Węgrami Bułgarią. Całą imprezę zakończył wspaniały koncert bułgarskiego chóru, który zaśpiewał także po polsku. Wspólnie wypoczywano nad Jeziorem Rożnowskim i w Pieninach. Zwiedzano Kraków, Łańcut, Dębno i Wieliczkę. Były też prezentacje artystyczne i koncert w Domu Kultury .

W sierpniu **1980** roku 45 Drużyna Harcerska im. Tadeusza Sygietyńskiego prowadzona przez Marię Pulnik udała się z rewizytą na Węgry. Program pobytu był tak, jak i w ubiegłych latach, bardzo atrakcyjny. Wypoczynek nad Balatonem, wycieczki do Budapesztu, Kecskemét i na Półwysep Tihany. Wielkim przeżyciem był udział w obchodach rocznicy urodzin Sándora Petőfiego w jego rodzinnym mieście - Kiskőrös. Tarnowianie uczestniczyli też w spotkaniu z uczniami i ich rodzicami oraz gronem pedagogicznym Szkoły Podstawowej im. Generała Józefa Bema w tym mieście, którzy tak serdecznie ich przyjęli i ugościli.

W **1984** roku udało się Marii Pulnik zorganizować wyjazd dzieci do zaprzyjaźnionej szkoły Bema w Kiskőrös i do Szwistowa w Bułgarii, a rok później do Żyliny w Czechosłowacji. Stopniowo odnawiano kontakty, dzięki czemu znowu ruszyła wymiana dzieci i młodzieży między polskimi i węgierskimi szkołami. Latem 1989 roku uczniowie i nauczyciele wypoczywali w Kiskőrös i nad Jeziorem Söltvadkert. W czasie ferii zimowych 1993 roku dyrektor szkoły Bema w Balatonfüred Ernő Horváht przywiózł do Tarnowa grupę nauczycieli, uczniów i rodziców. Zwiedzili miasto i miejsce związane z osobą patrona.

Balatonfüred Bem Józef Általános Iskola

**Szkoła Podstawowa im. Gen. Józefa Bema
Balatonfüred**

23 października **1992** roku delegacja „Piętnastki” uczestniczyła w odsłonięciu popiersia generała Józefa Bema przed budynkiem szkoły w Balatonfüred noszącej jego imię. Uroczystość miała szczególny charakter, ponieważ po raz pierwszy oficjalnie uczczono nie tylko rocznicę nadania szkole imienia, ale także wybuchu powstania w 1956 roku. Pamiątką tego wydarzenia jest wiersz napisany przez ucznia, Pétera Tátrai zaczynający się od słów „Stoję na podwórku szkoły przed pomnikiem Józefa Bema...”. Zanotowała go i przetłumaczyła Maria Pulnik.

W **1995** roku przedstawiciele naszej szkoły wzięli udział w obchodach jubileuszu trzydziestolecia nadania szkole w Balatonfüred imienia Bema. Był to okres ożywionych kontaktów między obu szkołami. Węgrzy goszczą u nas w latach: 1996, 1997, 1988. W spotkaniu w 1996 roku uczestniczył konsul generalny Republiki Węgierskiej Ferenc Puskás, a dotyczyło ono form i zasad współpracy między polskimi i węgierskimi szkołami.

W **2004** roku grupa uczniów i nauczycieli naszej szkoły odwiedziła Balatonfüred, a okazją do wizyty było otwarcie wystawy upamiętniającej sprowadzenie prochów Bema do Polski (wystawę przekazały władze Tarnowa). Rewizyta nastąpiła w grudniu tego samego roku. Wśród gości byli choreografowie, którzy uczyli nasze dzieci węgierskich tańców. Kolejne spotkania miały miejsce w **2007** i **2009** roku. Dzięki współpracy ze szkołą w Balatonfüred zorganizowane zostały kolonie letnie w Csopak nad Balatonem, w których uczestniczyły dzieci z naszej szkoły (w **2000, 2001 i 2003** roku).

W **2005** roku odnowione zostały bliskie kontakty ze szkołą w Kiskőrös. Odwiedzili wówczas „Piętnastkę”: dyrektor László Bella i nauczyciele szkoły Bema, którzy spotkali się także z władzami Tarnowa. Rozmowy dotyczyły zacieśnienia współpracy i wymiany grup uczniów i nauczycieli. Efektem zawartego porozumienia był pobyt naszych uczniów w Kiskőrös, w marcu **2006** roku.

Międzynarodowym Festiwalu Dzieci i Młodzieży „Przyszłość Europy”.

Bardzo serdeczne więzy łączą naszą szkołę z miastem Kecskemét.

Od **1996** do **2008** roku zespół pieśni i tańca uczestniczył w odbywającym się tam co dwa lata Międzynarodowym Festiwalu Dzieci i Młodzieży „Przyszłość Europy”.

Goszcząc w domach swoich rówieśników zetknęli się z miejscowymi obyczajami i tradycjami, a przede wszystkim zawarli liczne przyjaźnie. Uczniowie szkół, które podejmują ich podczas festiwalu rok później przyjeżdżają do Tarnowa i wtedy „Piętnastka” zapewnia im atrakcyjny program pobytu

Zauroczony zespołem konsul generalny Węgier István Kovács,
zaprosił go w roku 1995 po raz pierwszy na Międzynarodowy Festiwal
„Dzieci Przyszłością Europy” do Kecskemét na Węgrzech.

Ogólnopolskie, a później Międzynarodowe Konkursy „Generał Józef Bem – życie i działalność”

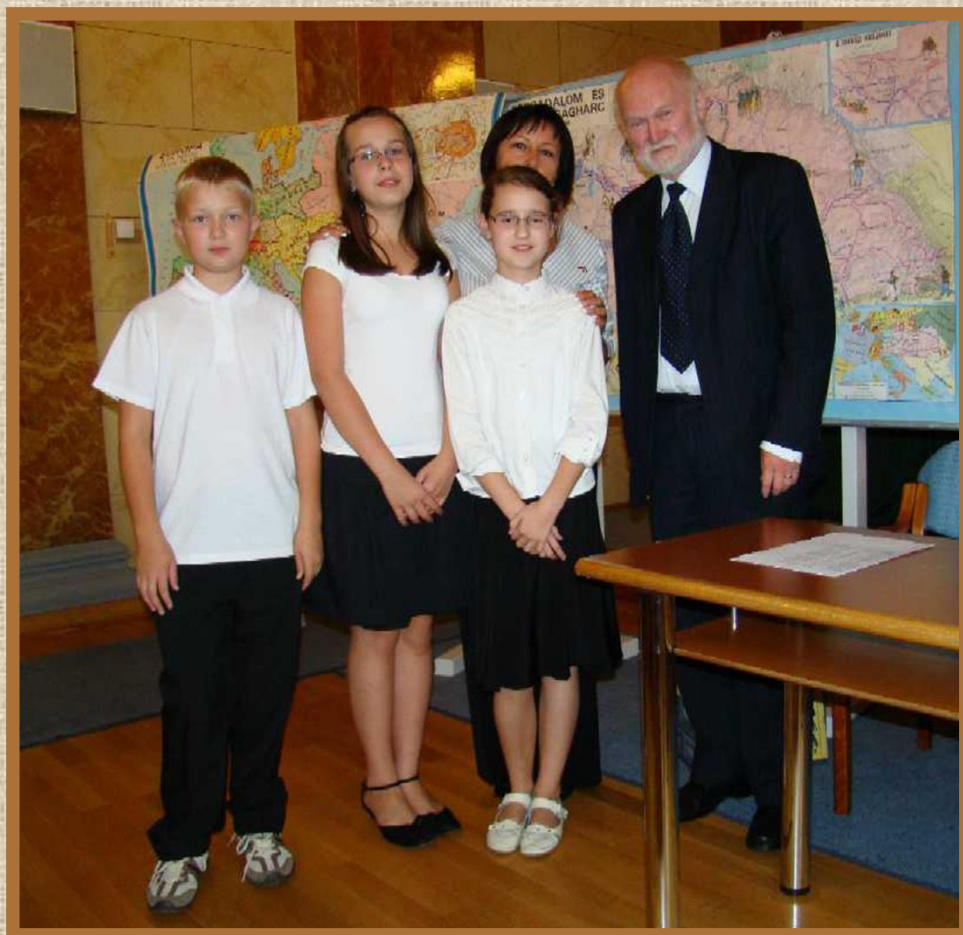
Młodzież naszej szkoły odnosiła także sukcesy w organizowanym wspólnie z Muzeum Okręgowym w Tarnowie Ogólnopolskim, a później Międzynarodowym Konkursie „Generał Józef Bem – życie i działalność” dla uczniów szkół podstawowych noszących imię Bema. W **1994** roku I miejsce zajął Paweł Plichta (przygotowany przez Ryszarda Tracza). W **1999** roku I miejscem podzieliły się: Katalin Bartós ze szkoły Bema w Balatonfüred i nasza uczennica – Weronika Sikora. W **2004** roku III miejsce zajęła Kinga Hońdo, a Magdalena Kłusek otrzymała wyróżnienie.

Jako współorganizator konkursów SP nr 15 podejmowała u siebie reprezentacje szkół Bema z Polski, Węgier i Rumunii. Prezentowała dla nich specjalne programy artystyczne, przygotowywała spotkania towarzyskie i zabawy.

W **2009** roku konkurs odbył się na Węgrzech, w Veszprém.

SP nr 15 reprezentowali:

Mikołaj Tyralik, Weronika Pawłowska i Klaudia Stefanik.

Drużyna „Piętnastki”
z prof. Istvánem Kovácssem

Nasza szkoła zajęła:

w klasyfikacji drużynowej - I miejsce,

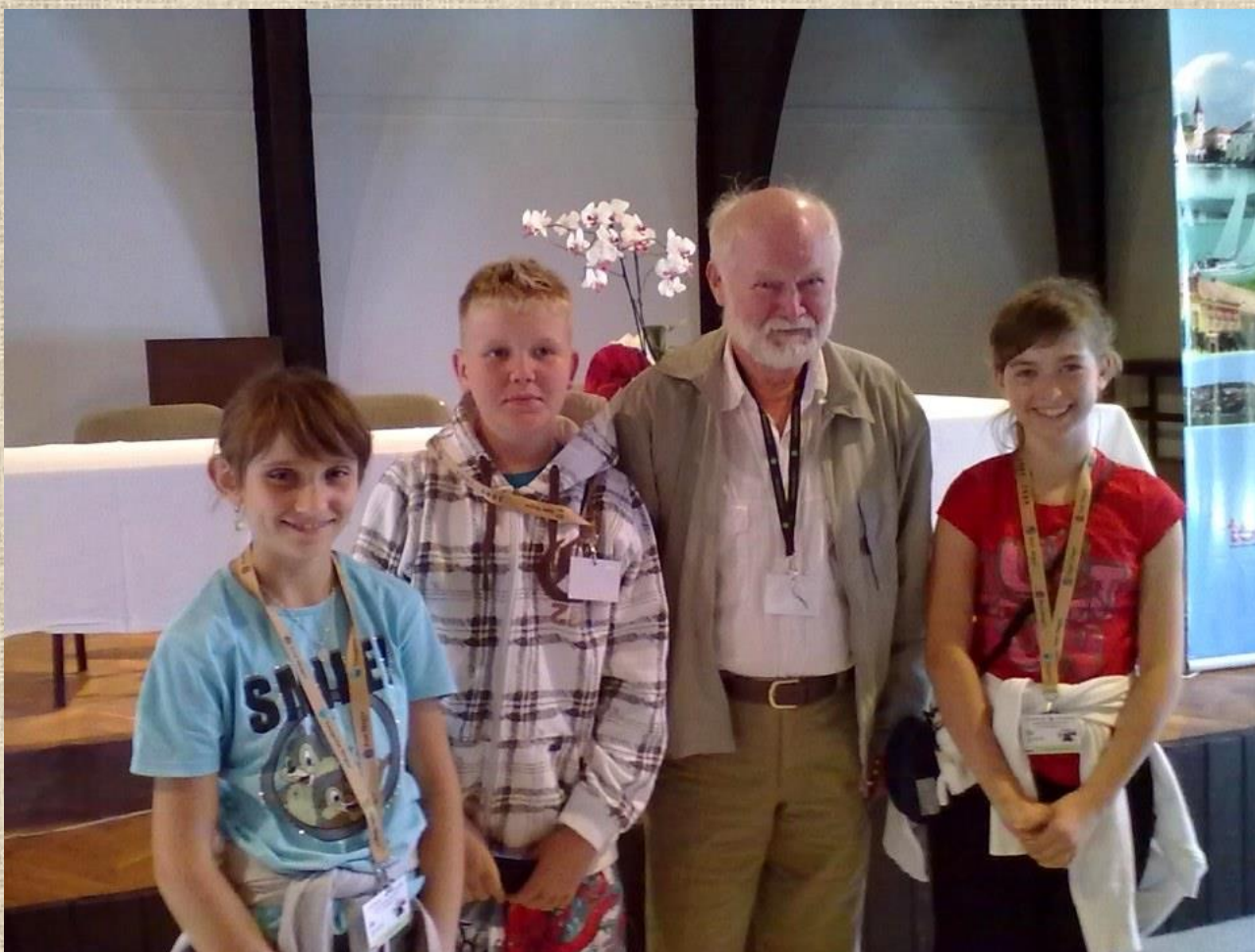
w klasyfikacji indywidualnej - zwycięstwo wywalczyła Klaudia Stefanik.

14-18.09.2011 r. w Veszprem na Węgrzech
rozegrany został finał konkursu
„Generał Józef Bem – życie i działalność”.
Uczestniczyła w nim młodzież z Polski,
Węgier i Rumuni (z Siedmiogrodu)
– 162 uczniów z 53 szkół podstawowych,
gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Drużyna SP nr 15 z profesorem Istvánem Kovácsem

Naszą szkołę reprezentowała drużyna w składzie:

Karolina Cabała, Filip Marszałek i Agnieszka Sądowicz z klasy VI a.

W kategorii szkół podstawowych
wywalczyli oni
drużynowo II miejsce.

W konkursie indywidualnym
Agnieszka Sądowicz I miejsce
Filip Marszałek III miejsce.

Dyplomy i nagrody wręczyli im patronujący
konkursowi- Wicepremier
i Minister Zarządzania i Sprawiedliwości
Republiki Węgierskiej, dr Navracscics Tibor i
Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na
Węgrzech, profesor
Roman Kowalski.

17-21 września **2012** roku w Veszprèm na Węgrzech uczniowie SP nr 15 uczestniczyli w międzynarodowym konkursie wiedzy o historii Węgier i Polski zorganizowanym z okazji „Roku współpracy Węgiersko-Polskiej 2012”. Była to trzecia edycja konkursu z udziałem młodzieży z Polski, Węgier i Rumunii (z Siedmiogrodu).

Konkurs był okazją do spotkań z rówieśnikami, zwiedzania Węgier oraz poznawania ich kultury i tradycji.

Nasi uczniowie startowali w kategorii wiekowej do lat piętnastu a tematem wiodącym było życie i działalność generała Józefa Bema.

Drużyna SP nr 15: Jakub Janicki, Karolina Czapla i Mateusz Andrzejewski

Drużyna złożona z uczniów klasy VI a
wykazała się dużą wiedzą i zdobyła I miejsce.

Nasi reprezentanci odnieśli też sukcesy
indywidualne zajmując:

II miejsce – Mateusz Andrzejewski

III miejsce – Jakub Janicki

VI miejsce – Karolina Czaplą

Karolina zdobyła także nagrodę specjalną
ufundowaną przez Prezydenta Miasta Tarnowa –
za umiejętność logicznego myślenia.

Wykład profesora Istvána Kovácsa

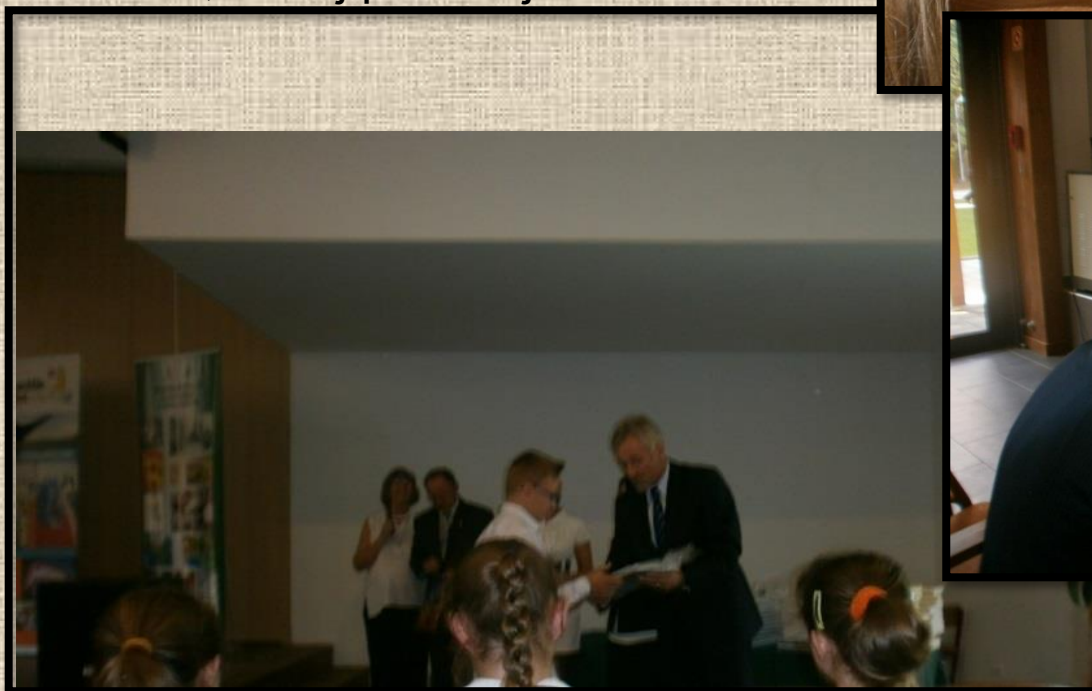
Gospodarze przygotowali szereg atrakcji – rozgrywki sportowe, warsztaty plastyczne, występ zespołu folklorystycznego i wspólna zabawa taneczna.

Uczestnicy konkursu korzystając z pięknej pogody odbyli rejs statkiem po Balatonie. Chętni mogli także pluskać się w jeziorze.

Podczas uroczystego zakończenia konkursu dyplomy i nagrody wręczali: Wicepremier Węgier, dr Navracsics Tibor i Ambasador Polski, prof. Roman Kowalski. Pan Ambasador powiedział, że bardzo go cieszy fakt, iż zwyciężyli uczniowie szkoły z Tarnowa, której patronuje Bem.

W drodze powrotnej nocne zwiedzanie Budapesztu.

Lektorat języka węgierskiego

W roku szkolnym **1988/1989** Maria Pulnik zorganizowała pierwszą grupę uczniów, która rozpoczęła naukę języka węgierskiego. Zajęcia początkowo odbywały się w siedzibie Tarnowskiego Towarzystwa Przyjaciół Węgier i prowadzone były przez lektora języka węgierskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uczestniczyła w nich także Maria Pulnik, która po przejściu na emeryturę z wielkim zaangażowaniem zaczęła zgłębiać tajniki mowy „bratanków”. Wkrótce jej umiejętności w tym zakresie były tak duże, że sama zaczęła prowadzić zajęcia dla dzieci. Dla swoich podopiecznych Maria Pulnik organizowała letnie obozy językowe w Balatonfüred.

1988 r. - letni obóz językowy w Balatonfüred

1998 rok - 150. rocznica Wiosny Ludów.

Uczniowie „Piętnastki” witają w Tarnowie
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego
i Prezydenta Republiki Węgierskiej Árpáda Göncza

W **1999** roku minister spraw zagranicznych Republiki Węgierskiej odznaczył szkołę Medalem Pro Patria Hungarica za krzewienie przyjaźni współpracy polsko-węgierskiej

We wrześniu **1999** roku zespół pieśni i tańca gości w Budapeszcie na zaproszenie dziecięcego zespołu „Csepel”.

Wymiana uczniów – nowa odsłona

Tarnów - Veszprém

Wymiana uczniów mającą na celu poznanie kultury zaprzyjaźnionych krajów, ich tradycji, osiągnięć gospodarczych, kulturalnych i sportowych. Organizowanie dla uczniów pobytu w Polsce/na Węgrzech z możliwością uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych.

17 czerwca **2011** roku w naszej szkole gościła delegacja węgierska: przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego z Veszprém z wicewojewodą na czele oraz Dyrektorem Szkoły Szilagyi Erzsebet Kereszteny Altalanos Iskola es Alapfoku Művészetoktatási Intézmény w Veszprém Panem Halmay György.

Efektom spotkania było podpisanie umowy o wzajemnej współpracy grup młodzieżowych. Zaplanowano:

- Organizowanie dla uczniów z Veszprem pobytu w Polsce wraz z możliwością uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych;
- Wymianę uczniów w ciągu roku, mającą na celu poznanie kultury danego kraju, jego tradycji, osiągnięć gospodarczych, kulturalnych i sportowych;
- Wspólne organizowanie i uczestnictwo w imprezach kulturalnych i sportowych na terenie Polski i Węgier;
- Wymianę nauczycieli w ramach doskonalenia pracy.

11 listopada **2011** roku gościliśmy w murach naszej szkoły delegację węgierską - nowego dyrektora szkoły im. Józefa Bema w Kiskőrös Lasztovicza Laszlo oraz Przewodniczącego Rady Miasta Kiskőrös Imre Hirsch.

Podczas spotkania odbyły się rozmowy na temat zacieśnienia wzajemnych kontaktów pomiędzy naszymi szkołami.

Goście zwiedzając szkołę złożyli wiązanekę przy popiersiu bohatera obydwu narodów generała Józefa Bema.

Bezpośrednią okazją do spotkania była również przypadająca w tym roku dziesiąta rocznica współpracy Tarnowa z węgierskim regionem Veszprèm. W siedzibie Tarnowskiego Centrum Kultury uroczystie Tarnów i Veszprèm przedłużyły współpracę o kolejne lata.

W dniach od 10-14 grudnia **2011** roku na zaproszenie Dyrektora Szkoły Szilagyi Erzsebet Altalanos Iskola es Alapfoku Muveszetoktatasi Intezmeny - Pana Halmay Gyorgy oraz jego żony Marty - gościło w Veszprèm trzynaście uczennic reprezentujących chór szkolny.

Podczas uroczystej gali zaprezentowały dwie piosenki o tematyce świątecznej w języku angielskim oraz kolędę „Cicha noc” w języku polskim, angielskim i węgierskim.

Węgrzy przyjęli nasze uczennice bardzo serdecznie, przyjacielsko i naprawdę można było odczuć, że szczerze cieszyli się z ich odwiedzin, dlatego czuły się tam jak w rodzinie. Przysłowie: „Polak, Węgier, dwa bratanki” w przypadku chóru SP nr 15 sprawdziło się w 100% !

Gospodarze przygotowali dla uczennic SP nr 15 wycieczki,
w czasie których zwiedziły piękne ZOO...

.podziwiały zimowy krajobrazy nad
Balatonem a w ostatnim dniu złożyły
wizytę w Parlamencie w Budapeszcie.

Uczennice naszej szkoły w odpowiedzi na zaproszenie partnerskich szkół węgierskiego miasta Veszprem przebywały w dniach 20-23 marca 2014 roku na Węgrzech. Pobyt rozpoczęły od zwiedzania Egeru, pięknego starego miasta, potem przebywały w Veszprèm i nad Balatonem – zwiedziłyTihany. Wracając do Polski zatrzymały się w Budapeszcie i obejrzały oceanarium.

W domu kultury Hemo odbył się festiwal, w którym uczestniczyły wszystkie partnerskie szkoły węgierskie i polskie. Każda grupa miała swój krótki program artystyczny. Były tańce ludowe i nowoczesne oraz pieśni i piosenki chóralne o tematyce współczesnej oraz te bardzo stare, takie jak średniowieczny chorał gregoriański. Wszystkie występy przyjęto z wielkim aplauzem. Uczennice SP nr 15 śpiewały dwie piosenki węgierskie : „Szeretem” i „Vén Europa” oraz piosenkę polską „Bal drewnianych lalek”. W przerwie degustowano słodkości polskie i węgierskie. Po zakończeniu programu artystycznego odbyła się wspólna uroczysta pożegnalna kolacja, a po niej koncert rockowej grupy Hungarica.

Czerwiec **2015** roku – uczniowie klasy sportowej Szilagyi Erzsebet Kereszteny Altalanos Iskola es Alapfoku Muveszetoktatasi Intezmeny w Veszprèm goszczą na dorocznym Pikniku Szkolnym SP nr 15.

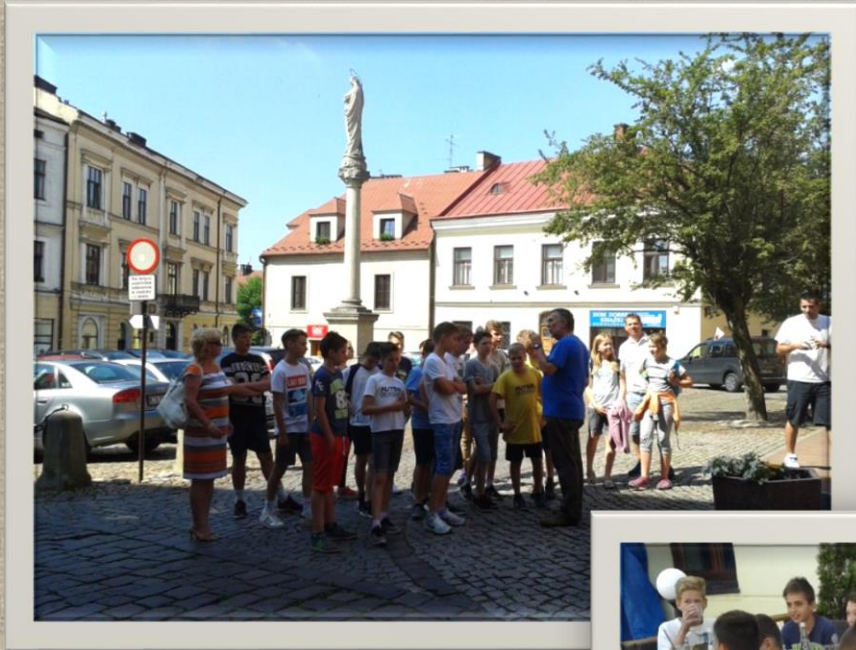
09-12 czerwca **2016** roku gościliśmy grupę uczniów i nauczycieli z zaprzyjaźnionej szkoły Szilágyi Kettesztèny Iskola Veszprèm. Przyjechała do nas drużyna 13-letnich piłkarzy wraz z dyrektorem szkoły i trenerami.

10 czerwca spędziliśmy wspólnie
czas na zabawie, rozmowach,
spacerze po Tarnowie.

17.11. **2016** roku – wizyta nauczycieli i uczniów
Szilágyi Keresztény Iskola Veszprém

Spotkanie w świetlicy szkolnej.

Opowiadamy o swoich
miastach i szkołach...

Poznajemy się
przy wspólnej zabawie i łakociach

Budujemy mosty – w przenośni i dosłownie.

